

CÚNAMH AIRGEADAIS DO BHALLSTÁIT AE

Tá sásraí cúnaimh airgeadais Eorpacha dírithe ar chobhsaíocht airgeadais AE agus an limistéir euro a chaomhnú, de bharr go bhféadfadh tionchar substainteach a bheith ag anás airgeadais i mBallstát amháin ar chobhsaíocht mhacra-airgeadais i mBallstáit eile. Tá nasc idir cúnamh airgeadais agus coinníollacht mhaicreacnamaíoch (is iasacht é seachas aistriú fioscach), chun a áirithiú go ndéanann Ballstáit a fhaigheann cúnamh den sórt sin na hathchóirithe fioscacha, eacnamaíocha, struchtúrtha agus maoirseachta a chur i bhfeidhm. Tá na hathchóirithe comhaontaithe agus leagtha amach i ndoiciméid ar leith (meabhráin tuisceana) a fhoilsítear ar shuíomh gréasáin [an Choimisiúin](#), agus, nuair is ábhartha, ar shuíomh gréasáin [an tSásra Cobhsaíochta Eorpach](#).

PRÍOMHCHREAT DLÍTHIÚIL

- Airteagal 3 den Chonradh ar an Aontas Eorpach (CAE);
- Airteagail 2-5, Airteagail 119-144 agus Airteagail 282-284 den Chonradh ar Fheidhmiú an Aontais Eorpaigh (CFAE);
- Tá Prótacal 4, 12, 13 agus Prótacal 14 i gceangal le CFAE.

CUSPÓIRÍ

Déantar sásraí um sholáthar cúnaimh airgeadais do na Ballstáit a cheapadh chun cobhsaíocht airgeadais AE agus an limistéir euro a chaomhnú. Is buneilimintí iad de chreat níos láidre eacnamaíoch agus rialachais don Aontas Eacnamaíoch agus Airgeadaíochta ([2.6.4](#)).

A BHFUIL BAINTE AMACH

A. I mí na Bealtaine, chuir Ballstáit AE sásra cobhsaíochta sealadach ar bun chun a gcobhsaíocht airgeadais a chaomhnú i gcomhthéacs ghéarchéim an fhiachais cheannasaigh. Tá an dá chlár iasachta seo a leanas ann:

1. An Sásra Eorpach um Chobhsaíocht Airgeadais (EFSM)

Faoi [EFSM](#), ceadaítear don Choimisiún suas le EUR 60 milliún ina iomláine a fháil ar iasacht sna margaí iasachta thar ceann an Aontais faoi ráthaíocht bhuiséadach intuigthe AE. Is féidir cúnamh a thabhairt do Bhallstáit uile AE faoi EFSM.

Cuireadh an sásra seo i ngníomh [d'Éirinn, don Phortaingéil agus don Ghréig](#) (mar mhaoiniú idirlinne) .

Ó bunaíodh an Sásra Cobhsaíochta Eorpach (SCE), tá EFSM fós i bhfeidhm chun aghaidh a thabhairt, go háirithe, ar staideanna eisceachtúla ina n-éilítear go n-úsáidtear é de bharr cúiseanna praiticiúla, nós imeachta nó airgeadais, go ginearálta roimh chúnaimh SCE nó ina theannta.

2. An tSaoráid Eorpach um Chobhsaíocht Airgeadais (EFSF)

Bhunaigh Ballstáit an limistéir euro EFSF mar shásra sealadach agus tá acmhainn iasachtaithe éifeachtach foriomlán de EUR 440 billiún aige. Déantar iasachtaí a mhaoiniú trí bhannaí EFSF agus ionstraimí fiachais eile ar mhargaí caipitil agus is iad na scairshealbhóirí a ráthaíonn iad (Ballstáit an limistéir euro).

Cuireadh an tsaoráid sin i ngníomh d'Éirinn, don Phortaingéil agus don Ghréig. Ó bhunú SCE, ní chuirtear aon chúnaimh airgeadais breise ar fáil faoi EFSF.

B. I mí Dheireadh Fómhair 2012, rinneadh an Sásra Cobhsaíochta Eorpach (SCE), ar sásra tacaíochta buan é, a bhunú le Conradh idir-rialtasach (i.e. lasmuigh de chreat dlíthiúil AE).

Is é SCE, arb é EFSF atá ina dhúshraith ar a phríomhghnéithe, an t-aon ionstraim bhuan atá ann a bhaineann le [cúnaimh airgeadais](#) a thabhairt do Bhallstáit an limistéir euro. Tá acmhainn iasachtaithe éifeachtach de EUR 500 billiún aige. Déantar iasachtaí a mhaoiniú trí iasachtaí SCE ar mhargaí caipitil agus is iad na scairshealbhóirí a ráthaíonn iad (Ballstáit an limistéir euro).

Tá cúnaimh tugtha ag SCE [don Spáinn, don Chipir, agus don Ghréig](#). Rinne an Coimisiún agus SCE nósanna imeachta mionsonraithe a bhunú dá [gcaidreamh oibre](#) maidir le cúnaimh a sholáthar do Bhallstáit an limistéir euro.

C. An 6 Nollaig 2017, mhol an Coimisiún go n-athrófaí SCE ina Chiste Airgeadaíochta Eorpach (CAE).

Bheadh an comhlacht nua sin fódaithe laistigh de chreat dlíthiúil AE, agus san am céanna chaomhnófaí struchtúir airgeadais agus institiúideacha SCE. Sa bhreis air sin, dhéanfadh SCE an cúlstad coiteann i gcomhair an Chiste Réitigh Aonair (CRA) a chur ar fáil mar chuid den Aontas Baincéireachta. I mí an Mhárta 2019, ghlac an Pharlaimint [rún](#) maidir leis an togra ón gCoimisiún. I mí na Bealtaine, tháinig an 'Dé-Phaca' i bhfeidhm, rud atá déanta de dhá Rialachán AE ([472/2013](#) agus [473/2013](#)) is infheidhme do Bhallstáit arb é an euro a n-airgeadra. Tá sé ar cheann de bhunchlocha chreat eacnamaíoch agus rialachais atá níos láidre laistigh de AEA.

Go háirithe, le Rialachán (AE) Uimh. 472/2013 neartaítear nósanna imeachta faireacháin agus faireachais do Bhallstáit áirithe a bhfuil deacrachtaí tromchúiseacha acu nó a bhfuil deacrachtaí tromchúiseacha ag bagairt orthu i ndáil lena gcobhsaíocht airgeadais nó le hinbhuanaitheacht a n-airgeadais phoiblí.

Faoin Rialachán sin, féadfaidh an Coimisiún a chinneadh Ballstát a chur faoi fhaireachas feabhsaithe má tá an chosúlacht air go mbeidh éifeachtaí iarmharta ag a dheacrachtaí cobhsaíochta airgeadais ar an gcuid eile den limistéir euro. Ní mór don Bhallstát a iarrann cúnaimh airgeadais dréachtchlár coigeartaithe maicreacnamaíoch a ullmhú i gcomhaontú leis an gCoimisiún (agus é ag comhoibriú le BCE agus, i gcás inarb iomchuí, le CAI).

Dá bhrí sin, tá nasc idir soláthar cúnamh airgeadais agus coinníollacht mhaicreacnamaíoch – tacar beart a bhfuil sé mar aidhm leo aghaidh a thabhairt ar fhoinsí éagobhsaíochta. Áirithítear leis sin go ndéanann Ballstáit a fhaigheann cúnamh den sórt sin na hathchóirithe fíoscacha, eacnamaíocha, struchtúrtha agus maoirseachta a chur i bhfeidhm.

Déantar cúnamh airgeadais a eisíoc i dtráinsí agus dá bhrí sin, féadfar é a chur ar fionraí mura gcomhlíonann an Ballstát is tairbhí na hoibleagáidí a shainítear sa chlár coigeartaithe.

D. An tsaoráid faoi chomhair chomhardú na n-íocaíochtaí

Ó mhí Feabhra 2002, tá an tsaoráid faoi chomhair chomhardú na n-íocaíochtaí (BoP) ar fáil do na Ballstáit nach bhfuil sa limistéar euro ach a bhfuil srianta airgeadais seachtracha acu nó a bhfuil srianta airgeadais seachtracha ag bagairt orthu.

Is gnách go mbíonn na hiasachtaí i bhfoirm cúnamh airgeadais meántéarmach, i gcomhar le CAI de ghnáth. Braitheann cúnamh airgeadais ar chur chun feidhme na mbeartas atá ceaptha aghaidh a thabhairt ar bhunfhadhbanna eacnamaíocha. Rinneadh cúnamh airgeadais faoi chomhair chomhardú na n-íocaíochtaí a dheonú [don Ungáir, don Laitvia agus don Rómáin](#).

RÓL PHARLAIMINT NA HEORPA

Tríd an ‘Dé-Phaca’ a ghlacadh, chabhraigh an Pharlaimint le creat dlíthiúil AE a bhunú faoi choinne rialachas eacnamaíoch feabhsaithe sa limistéar euro, i dtéarmaí faireachas buiséadach agus an nós imeachta cinnteoireachta agus faireachais do Bhallstáit faoi chlár coigeartaithe eacnamaíoch.

Sa bhreis air sin, tríd an ‘Dé-Phaca’ tá ról grinnscrúdaithe níos doichte ag an bParlaimint sa chaoi is gur féidir leis an gcoiste inniúil cuireadh a thabhairt do na hinstiúidí lena mbaineann (an Coimisiún, an Grúpa Euro, BCE agus CAI) páirt a ghlacadh in idirphléití eacnamaíocha leis an bParlaimint. Tá an ceart chun faisnéis a fháil ag an gcoiste inniúil sa Pharlaimint i roinnt cásanna, eadhon nuair atá clár coigeartaithe maicreacnamaíoch á ullmhú agus á chur chun feidhme.

Ina rún i dtaca leis an togra ón gCoimisiún maidir le Ciste Airgeadaíochta Eorpach (CAE) a dhéanamh den Sásra Cobhsaíochta Eorpach (SCE), mhol an Pharlaimint prótacal a bhunú le haghaidh Meabhrán Comhair Eatramhach idir SCE agus an Pharlaimint. Leis an Meabhrán sin, chuirfí feabhas ar idirphlé idirinstiúideach idir SCE agus an Pharlaimint agus dhéanfaí trédhearcacht agus cuntasacht SCE a fheabhsú.

Cristina Dias
02/2020

